

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2019-846

4.11.2019

Jernbanepersonalets Forsikring Gjensidig

Bilansvar

Kollisjon – syklist – bil – kryss – vikeplikt – medvirkning – lite å legge til last – avkortning – bal. § 7.

Det oppsto sammenstøt mellom en syklist (skadelidte) og en bil i et kryss. Skadelidte syklet på en gang- og sykkelsti inn i krysset, hvor bilen kom fra høyre. Skadelidte ble påført hofte/bekkenbrudd, samt brudd i overarmsbenet. Skadelidte fremmet krav under bilens ansvarsforsikring, som erkjente ansvar, men avkortet med 25 % under henvisning til at skadelidte ikke hadde overholdt vikeplikten. Skadelidte bestred avkortningen. Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at skadelidte var mer enn lite å legge til last for hendelsen og nemnda hadde ingen merknader til selskapets avkortning på 25 %. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Skadelidte (lærling, f. 1983) var innblandet i en trafikkulykke 8.8.18.

I politidokumentet "Anmeldelse av vegtrafikkulykke" beskrives forholdet slik: "Sykkel mot bil, Krysset ...". Det var dagslys, tørr og bar vei. Skadelidte brukte hjelm. Det heter videre:

Kjørende fra g/s-veg krysset kjørebane utenfor kryss
Syklist kommet syklende fra V på gang og sykkelsti mot F. Bil kommet kjørende ned A og skulle kjøre ut på V mot F. Syklist ikke stoppet fra bil mot høyre og syklet inn i bilens forskjerm på førersiden.

...

Åstedet

Krysset ... er et oversiktlig kryss. Det er gang og sykkelsti som går langs ..., og krysser ... ca 3 meter før krysset. Sykkelstien kan du også fortsette på opp A. Sikten til høyre mot A, når man kommer fra V, er god

...

Arbeid på stedet

...

Etter noen minutter hadde jeg en kort samtale med ... i ambulansen.

Hun fortalte at hun hadde kommet syklende fra V i retning F. Hun hadde syklet på gang og sykkelstien. Ved krysset V/A fortalte hun at bilen ikke hadde stoppet for henne og kjørt på henne. ...

... ble etter kort tid kjørt til Sykehuset K for undersøkelser på akuttmottaket. Hun klaget selv på smerter i hoften..

Det var ikke bremsespor fra hverken bil eller sykkel på stedet.

Bilen hadde fått noe lakkavskrap på forskjermen på førerside. BULK??

Hendelsesforløp

Ut ifra forklaringer og opplysninger på stedet kan det se ut som om syklisten ikke har overholdt vikeplikten fra høyre da hun kom syklende på gang og sykkelsti.

Selskapet registrerte saken som bilskade.

Politiet hadde en samtale med bilføreren 22.8.18 og noterte:

...

Hun stanset i krysset for å se at det var klart. Plutselig hørte hun at det smalt og hun så da syklisten som ble slengt over bilen hennes. ... fortalte at syklisten kom fra hennes venstre side. Hun så ikke syklisten før de hadde kollidert. ... gikk ut å hjalp syklisten etter kollisjonen.

Det fremgår av dokumentet Samtale med vitner på stedet, datert 22.8.18:

Under aktuelt oppdrag snakket jeg med vitnene T, og D. De kom kjørende i samme bil på V veien fra F sentrum, og skulle svinge til venstre opp A veien.

Da de kom til krysset A/V så de at syklisten kom syklende i retningen av krysset. Syklisten kom syklende på sykkelstien. De stod da rolig for å kunne la syklisten passere før de kunne krysse sykkelveien.

De la merke til bilen som ble kjørt på. Denne stod og ventet for å svinge til høyre ut på Vveien.

Paret mente på at syklisten kom i relativt god fart. Det så ikke ut som at bilisten så syklisten før de kolliderte.

I en sykepleiejournal, datert 29.8.18, heter det blant annet:

...

Ble påkjørt av bil i cirka 30 km/t som syklist, truffet på høyre side av kroppen og ramlet i asfalten. Smerter i høyre hofte og høyre skulder. CT bekken viste fraktur i bekkenet og fraktur h. skulder. Konservativ behandling av brudd i bekken og skulder.

...

Pas bruker rullestol til å forflytte seg i. Har begynt å trene med krykker her på avd. Ordner det meste selv i stellsituasjon. men fått hjelp til dusj ...

Politiet registrerte bilføreren som den fornærmede. I dokumentet Avhør av fornærmede, datert 11.9.18, heter det blant annet:

Fri forklaring

Fornærmede forklarer at hun kommer kjørende fra Aveien og skal ut på Vveien. Hun vet at veien er blitt en forkjørsvei. Hun ser til venstre og høyre, og plutselig hører hun et pang som traff bilen hennes. Syklisten kom veldig fort slik at fornærmede ikke rakk å reagere. En bil som kom kjørende på Vveien fra F sentrum, stoppet og ringte ambulansen. Fornærmede stoppet, åpnet døren og snakket med syklisten. ...

...

Beskriv kjøringen, farten på din bil?

Fornærmede forklarer at er usikker men at hun tror hun kjørte i 30 km/t. Kanskje enda lavere.

Beskriv farten på sykkel?

Fornærmede forklarer at det er vanskelig å beskrive farten til sykkel fordi den kom så fort bort til henne.

Beskrive området?

Fornærmede forklarer at det er grei sikt og at det er et stort kryss.

...

Beskriv sikten til sykkel, når ble du oppmerksom på sykkel?

Fornærmede forklarer at hun ikke ble oppmerksom på sykkel før den traff. Hun hørte et pang og skjønte ikke hva som hadde skjedd. Fornærmede så ikke syklisten før hun åpnet døren.

Beskriv sammenstøtet med sykkel, hvor sykkel traff bilen?

Fornærmede forklarer at sykkel traff foran på skjermen, og at litt av styret havna foran på skjermen. Sykkel traff også ved frontruta, slik at frontruta ble litt knust i enden

...

Beskriv skader på syklisten og hva som ble sagt?

... Syklisten gråt og hadde vondt og sa; jeg trodde du stoppa". ...

I notatet Avhør av mistenkte (skadelidte), datert 12.9.18, heter det:

Fri forklaring:

Mistenkte forklarer at hun kom syklende hjemover i 18:00 tiden. Da hun kom til krysset så hun at det kom en bil, hun var sikker på at bilen stoppet, og syklet litt roligere fram mot krysset. Bilen kom fra mistenktes høyre side og traff henne. Mistenkte forklarer at det følte ut som bilen kom i god fart. ...

Bilføreren ringte i ettertid til mistenkte og prøvde å få skylden over på mistenkte.

Ved gjennomlesing, påpeker mistenkte at hun reduserte farten på sykkelens kraftig før hun kom til krysset.

...

Beskriv kjøringen din og farten du hadde på sykkelens

Mistenkte forklarer at hun hadde lav fart, hun er veldig oppmerksom på dette krysset. Hun pleier å bli sett av biler som kommer ved dette krysset og er veldig forsiktig av seg.

Beskrive kjøringen og farten på bilen?

Mistenkte forklarer at det så ut som bilisten stoppet men hun gjorde ikke det. Det føltes ut som om bilisten kom i godt fart. Kanskje 60 km/t.

...

Beskrive sikten til bilen, når ble du oppmerksom på bilen?

Mistenkte forklarer at bilen ikke var så veldig langt ifra henne. Bilen var kanskje 20 meter unna.

Hvorfor stoppet du ikke da du så bilen?

Mistenkte forklarer at de andre gangene hun har syklet hjem så har biler stoppet for henne fordi hun har fått øyekontakt med bilistene. Siden det er merket gang sykkelvei så tenkte mistenkte at det var greit å sykle over. Hadde det vært merket med fotgjenger felt hadde mistenkte gått av sykkelens. Det er også en vei hvor det ferdes flere barn og skoleungdom.

Et poliklinisk notat av 21.9.18 fra Ortopedisk Poliklinikk omtaler god funksjon i skulderleddet, og god prognose på bekkenskaden.

Skadelidtes advokat meldte personskade til selskapet 31.10.18. Selskapet mottok krav på dekning av utgifter 1.11.18, og selskapet bekreftet at det ville dekke deler av disse 29.11.18.

I dokumentet "Skade oversikt etter påkjørelse" skrevet av "verksted ansvarlig" 10.1.18 er skadene på sykkelens anslått til kr 1 300, med unntak for rammen. Det er verken bekreftet eller avkreftet at det forelå usynlige skader på rammen. Skadetaksten på bilen var på kr 45 718 inkl. mva. Det er fremlagt bilder av bil og sykkel.

Selskapet varslet 29.11.18 avkortning med 25 % fordi skadelidte ikke hadde overholdt sin vikeplikt i saken og således var ansvarlig for kollisjonen. Selskapet dekket samtidig diverse utgifter, med fratrekk for 25 %.

Politiet henla saken 7.1.19 på grunn av bevisets stilling.

Skadelidte klaget på selskapets avgjørelse 14.1.19. Selskapet opprettholdt avgjørelsen og meddelte samtidig at det ville vente med å ta stilling til ytterligere krav til det hadde innhentet og gjennomgått komplett medisinsk dokumentasjon.

Et fysioterapinotat viser at skadelidte startet å jobbe igjen 2.1.19.

Skadelidtes advokat tilskrev vitnene D. og T. 22.3.19 og ba dem korrigere det de mente var feil i egenrapporten fra politiet om vitnenes opplevelse i forbindelse med sammenstøtet.

Vitnene svarte 25.3.19:

Bilen og sykkelens hadde lik fart mot hverandre. (Ikke stor fart på noen av de). Hverken bil eller syklist sto stille under sammenstøtet.

Syklisten gjentok flere ganger at hun trudde bilisten skulle stoppe når ho krysset veien.

Skadelidte har i det vesentlige anført at det ikke er rettslig grunnlag for avkortning. Selskapet har avslått å innhente en ingeniørrapport for å få bedre klarhet i hvem som kjørte på hvem og med hvilken hastighet. Bildene viser at skadene er påført ved at bilen kjørte på sykkelens fra siden. Dette er i samsvar med rapporten fra sykkelverkstedet. Politiets etterforskning var usedvanlig mangelfull og feilaktig. Vitneuttalelsen fra bilen som ikke var involvert i ulykken, retter opp en del av feilene i politirapportene. Det mest sannsynlige hendelsesforløpet er at syklisten oppfattet at bilfører

hadde sett henne og ville stoppe i likhet med bilen med vitnene. Bilens skader underbygger at bilen har hatt betraktelig mer enn lav fart i sammenstøtet. Dette kan man sammenholde med førers forklaring til politiet på stedet om at hun hadde stanset. I så fall har hun gasset på betraktelig inn i sammenstøtet, der skadelidte umiddelbart før kollisjonen oppfattet at fører var i ferd med å stanse for henne for å slippe henne over på sykkel.

Dersom nemnda vurderer at skadelidte er mer enn lite å legge til last, skal avkortningen ut fra en rimelighetsvurdering settes til null, jf. Kjelland, Erstatningsrett, 2016, side 402. Skyldgraden for de to involverte og skadevolders ansvarsforsikring, må medføre at avkortningen bortfaller. Et hovedpoeng er at føreren av bilen tydeligvis ikke oppfattet at det stod en bil og ventet på kryssende forkjørsvet. Hun så da heller ikke skadelidte, selv om de så rett på hverandre, og skadelidte oppfattet at bilfører stoppet. Dette er langt fra vanlig aktsomhet fra påkjørende bilfører. Skadelidte kjørte forsiktig og hadde blikkontakt med påkjørende fører, men sjåføren hadde i og med påkjørselen åpenbart likevel ikke sett henne. I rimelighetsvurderingen bør det ellers legges vekt på at hun ble nokså skadd i ulykken, var avhengig av personlig hjelp, rullestol og ganghjelpemidler over tid, er fremdeles til relativt intensiv fysioterapi, og har tilpasset arbeid som lærling. Om hun vil få varig mén gjenstår å se. Selskapets saksbehandling til nå bør også spille inn i rimelighetsvurderingen, da det ikke har dekket frikort, mv.

Selskapet har i det vesentlige anført at det er riktig å avkorte erstatningen med 25 %. Det er ikke nødvendig med en egen ingeniørrapport i dette tilfelle. Det kan heller ikke legges til grunn at politirapporten inneholder feil og er mangelfull. Dette bør i så fall påpekes overfor politiet. Selskapet har ved vurderingen av hendelsesforløpet forholdt seg til politidokumentene. Der fremgår at årsaken til ulykken var at skadelidte brøt vikeplikten, da hun syklet over fotgjengerovergangen. Et vitne har beskrevet at hun holdt relativ god fart. Dette gir grunnlag for avkortning, jf. AKN-2179, AKN-2271 og FinKN-2001-292. Skadelidte har også sett bilen, men tydeligvis trodd at bilen likevel ville stoppet. At øvrige biler eventuelt har stoppet, eller at hun har erfart det tidligere i samme kryss, har ikke avgjørende betydning i denne sammenheng og fratar henne ikke for medvirkningsansvar i ulykken. Det er ikke grunnlag i politidokumentene for å hevde at bilføreren ikke har evnet å få med seg trafikkbildet og ikke har fungert på normalt vis i trafikken. Når det gjelder saksbehandlingen, har selskapet vist til at det vil innhente fullstendig dokumentasjon før det avgjør dekning av ytterligere utgifter.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken for nemnda gjelder om skadelidte har medvirket til skaden og er mer enn lite å legge til last, jf. bilansvarsloven (bal.) § 7 første ledd, og om så er tilfellet om selskapet kan avkorte erstatningen med 25 %.

Etter bal. § 7 første ledd kan selskapet avkorte i erstatningen om skadelidte er "mer enn lite å legge til last", dvs. har utvist en uaktsomhet som er mer enn unnskyldelig eller dagligdags. Det er selskapet som må sannsynliggjøre at vilkårene for avkortning er oppfylt. I utgangspunktet kreves ikke mer enn alminnelig sannsynlighetsovervekt, se HR-2016-2579-A avsnitt 33.

Skadelidte hadde utvilsomt vikeplikt for bilen som hun kolliderte med. I henhold til nemndspraksis anses brudd på en vikeplikt som hovedregel som "mer enn lite å legge til last".

Skadelidte har prinsippalt anført at hun likevel ikke er "mer enn lite å legge til last" fordi hun trodde at bilføreren skulle stoppe for henne. I samsvar med praksis er det likevel grunnlag for avkortning selv om man er av den oppfatningen at en bil skal stoppe for seg, dersom man ikke i tilstrekkelig grad har forsikret seg om at dette faktisk er tilfellet, se f.eks. avgjørelse 2014-159 og 2011-292.

Gitt de opplysninger som foreligger mener nemnda at selskapet i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort at skadelidte medvirket til skaden og er "mer enn lite å legge til last". Selskapet kan da avkorte i erstatningen.

Skadelidte har anført at avkortningen bør settes til null.

Nemnda har i avgjørelse 2017-228 uttalt om rammene for avkortningsvurderingen:

Det følger av bal. § 7 første ledd annet punktum at "(a)vgjerda skal rette seg etter åtfërda på kvar side og tilhøva ellers". "Åtferda" viser til graden av årsakssammenheng og skyld i skaden. Forholdene på hver side skal vurderes mot hverandre for å finne frem til en rimelig avkortning. I denne vurderingen må det også tas hensyn til at en reduksjon av erstatningen ikke må hindre effektiviteten til trafikksikringsdirektivene som er en del av norsk rett, se Rt. 2008 s. 453 avsnitt 52.

Henvisningen til "tilhøva ellers" i bestemmelsen går etter forarbeidene på at skadelidte bør få en sosialt forsvarlig dekning av sin skade, se Rt. 2005 s. 887 avsnitt 38

Skadelidte har vist til skyld på begge sider, at skadevolder er ansvarsforsikret og at skadelidte ble nokså skadet ved ulykken. Nemnda er ikke enig i at skadevolder i denne saken kan pålegges ansvar for sammenstøtet. Man er enig i at ansvarsforsikringen bør tillegges en viss vekt, men peker samtidig på at retten til avkortning er tatt inn i bal. § 7. Etter nemndas syn er det ut fra omstendighetene i saken ikke noe å bemerke til selskapets avkortning med 25 %.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Lise Karlsen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ingrid Sande Kvålen (forbrukerrepresentant).